

Schulden in de leefwereld en de systeemwereld

Therese Steur

Rotterdamse Sociale Alliantie

Doorverwijzingen naar Rotterdamse Sociale Alliantie

- Kritische burgers die signalen opvangen van bewoners bedreigd met huisuitzetting of afsluitingen en bekend zijn met onze organisatie.
- Hulpverlenende gezondheidsorganisaties, betrokken bij burgers voor zorgvragen en stuiten op vragen op financieel gebied.
- Bewoners die via derden met ons contact zoeken met de vraag om hulp en vaak hulp hebben proberen te zoeken bij wijk- en welzijnsinstellingen, maar niet vallen onder een bepaald doelgroep van de hulpverlening.

Voorkomen van afsluitingen en hulp bij andere problemen

- Afsluitingen: contact met wijkteam, deurwaarder met de vraag hoe dit voorkomen kan worden.
- Hulp bij aanvragen kwijtscheldingen belastingen gemeentelijke – afvalstoffen, waterschappen.
- Hulp bij onterechte opgelegde boetes en inhoudingen op uitkeringen met hulp van sociale advocatuur;
- Hulp bij cliënten die de dupe zijn geworden door de invorderingswet dat de belastingdienst sommen geld claimen van hun inkomen, gevolg dat cliënt de vaste lasten niet kan betalen.
- Hulp bij terugvorderingen toeslagen voor aanvragen betalingsregeling.

Hoe kan huisuitzetting worden voorkomen

- Bij dreigende huisuitzetting:
- Contact cliënt en vraag naar aankondiging van huisuitzetting
- Navraag bij preventie huisuitzetting of de huisuitzetting is aangemeld (onderdeel van de kredietbank)
- Contact deurwaarder met de vraag hoe de huisuitzetting voorkomen kan worden
- Contact met wijkteam en vraag of cliënt bij het wijkteam bekend is.
- Financiële documenten verzamelen en ordenen – aanmelding bij medewerker kredietbank bij brede vraagwijzer.

Vervolg voorbeelden hulp bij problemen

- Hulp bij het ongedaan maken van slechte bewind voering met hulp van sociale advocatuur.
- Hulp bij belastingzaken: verzoek om kwijtschelding vanwege te weinig inkomsten.
- Hulp bij indienen van inkomstenbelasting.
- Contacten met schuldeisers en vragen om begrip.
- Aanvraag bij Voedselbank via het contactformulier als er minder als €200 per maand te besteden is.
- Bij opgelegde strafrechtelijke boete als wanbetaler geïnd door CAK/Zorginstituut Nederland voor extra behandelingen die niet worden vergoed verzoek bij Fonds Bijzondere Noden Rotterdam of aanvraag bijzondere bijstand.

Enige belangrijke kennisbronnen bij schuldhulpverlening

- www.schuldinfo.nl – site voor professionals
- www.socialeraadslieden.nl
- www.zelfjeschuldenregelen.nl
- www.volkskrediet.nl - sociaal bankieren van de NVVK
- www.beslagvrijevoet.nl
- www.berekenuwrecht.nl : info rechten op uitkeringen, regelingen en voorzieningen.
- www.hetjl.nl – Juridisch loket – wegwijzer in recht o.a. uitkeringen

Inwoners met schuldenproblemen in Rotterdam

- Meer dan 50.000 Rotterdamse huishoudens ofwel meer dan 100.000 inwoners.
- Waarvan 27.000 Rotterdammers met zeer problematische schulden die men niet of nauwelijks kan aflossen.
- Gemiddelde schuld daarbij € 46.000 (bij soms 15 tot 20 crediteuren)
- In 2015 heeft slechts 8% van de inwoners met problematische schulden een aanvraag ingediend voor een schuldregeling.
- Zie rapport 'Hulp buiten bereik' van de Rekenkamer Rotterdam www.rekenkamer.rotterdam.nl

Wet gemeentelijke schuldhulpverlening – WGS

- Schuldhulpverlening is een wettelijke taak van de gemeente
- In artikel 2 van de wet staat dat de Gemeenteraad een plan dient vast te stellen dat richting geeft aan een integrale schuldhulpverlening aan inwoners met schuldenproblematiek.
- In artikel 3 is aangegeven dat het college door middel van ‘kans-bepalingen’ nadere invulling dient aan te geven aan de uitvoering van de gemeentelijke schulddienstverlening.

Plan 'schulddienstverlening Rotterdam 2016-2019'

- Ondertitel van het plan 'Samen werken aan financiële zelfredzaamheid'.
- In dit plan is hoofdstuk 4 de visie van de raad neergelegd op het terrein van de gemeentelijke schuldhulpverlening: daar waar burgers hun schulden zelf of samen met hun omgeving niet kunnen oplossen heeft de gemeente met haar ketenpartners een verantwoordelijkheid.
- Met een effectieve inzet van schulddienstverlening wil de gemeente bijdragen aan de zelfredzaamheid van de betreffende burgers en hun deelname aan de samenleving.

Verantwoordelijkheden college

- Het aanbieden van schulddienstverlening die breed toegankelijk is.
- Het aanbieden van integrale schulddienstverlening.
- Het vervullen van een regierol.
- Het aanbieden van kwaliteit, waarbij op evenwichtige wijze rekening wordt gehouden met belangen van de SCHULDEISERS.
- Zo nodig opleggen van sancties indien de hulp vragende (cliënt) niet of onvoldoende meewerkt aan het schuldhulpverleningstraject door middel van boetes en strafkortingen op de uitkering;
- Het bieden van nazorg na afloop van de schuldhulpverlening.

Doelgroepen gemeentelijke schulddienstverlening

- Schulddienstverlening staat open voor alle inwoners van Rotterdam van 18 jaar en ouder die een beroep doen op de schulddienstverlening;
- Onder inwoners wordt verstaan degenen die als ingezetene in 'de basisregistratie personen' is ingeschreven.
- In aansluiting bij artikel 40, eerste lid van de Participatiewet, is de gemeente verantwoordelijk om aan daklozen zonder adres schulddienstverlening te verlenen.
- N.B. Zelfstandige ondernemers met schulden moeten zich wenden tot Bureau Zelfstandigen.

Schulddienstverlening in de praktijk - knelpunten

- Inwoners met schulden die hulp vragen krijgen bij de aanvraag te maken met te veel verschillende organisaties, zoals het aanmeldingspunt de brede Vraagwijzer, de Kredietbank Rotterdam, het wijkteam, sociale raadslieden, verschillende welzijnsorganisaties. (Voorbeelden: Radar, Frontoffice, House of Hope, Kerkelijke instellingen en vele andere instellingen)
- Iedere instelling voert zijn eigen intake beleid uit. Uit onderzoek blijkt dat cliënten met schulden ervaren dat ze van het kastje naar de muur gestuurd worden en hun verhaal bij elke instantie steeds opnieuw moeten vertellen. Gevolg is dat zij het overzicht niet kunnen overzien bij het indienen van hun aanvraag.

Eigen kracht cliënt

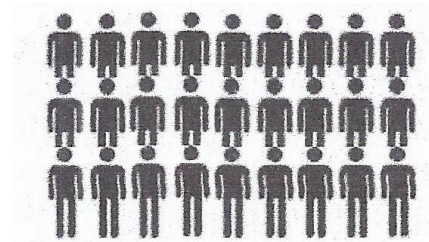
- Uitgangspunt van de gemeentelijke schulddienstverlening is gericht dat cliënt moet proberen zijn schuldproblemen zelf aan te pakken.
- Echter uit onderzoek blijkt dat mensen met schuldproblemen de 'eigen kracht' veelal beperkt is onder meer dat schuldenproblematiek leidt tot mentale overbelasting en vaak gepaard gaat met problemen op andere leefgebieden, vooral klachten over gezondheid en de psychische druk die men ervaart.
- Er wordt een te groot beroep gedaan bij de aanvraag op de eigen kracht!

Het aanvraag proces

- Burgers met schuldproblemen dienen zich aan te melden bij de brede vraagwijzer. Na een uitgebreid intake gesprek wordt een vervolg afspraak gemaakt met een verantwoordelijke medewerker van de Kredietbank Rotterdam.
- De medewerker van de Kredietbank bij de brede vraagwijzer geeft hoofdzakelijk informatie aan de hulp vragende over welke gegevens men dient in te leveren en informatie waar de hulp vragende aan dient te voldoen.

N.B. Een hulpvrager die zich reeds eerder heeft aangemeld vanuit een crisissituatie moet weer dezelfde procedure volgen

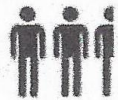
Overzicht gegevens Rekenkamer

27.000 Rotterdammers met
problematische schulden

5.000 oriëntatiegesprekken KBR

2.500 inlevergesprekken KBR

2.100 aanvragen schuldregeling KBR

Vraag

Hebben mensen in schulden ook rechten

?